Сборник съдебна практика

ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА ГЕНЕРАЛНИЯ АДВОКАТ
J. RICHARD DE LA TOUR
представено на 2 юли 2026 година [1]

Дело C-300/25 [Duftošek] [i]

SQ
срещу
YR

(Преюдициално запитване, отправено от Nejvyšší soud (Върховен съд, Чешка република)

„Преюдициално запитване — Пространство на свобода, сигурност и правосъдие — Регламент (ЕС) 2016/1103 — Компетентност, приложимо право, признаване и изпълнение на съдебни решения по въпроси, свързани с имуществения режим между съпрузи — Член 1, параграф 1, първа алинея и параграф 2, буква ж) — Член 3, параграф 1, букват а) — Понятие „имуществен режим между съпрузи“ — Съпрузи, избрали режим на имуществена разделност — Недвижим имот, придобит в съсобственост от тези съпрузи по време на брака им — Иск за прекратяване на тази съсобственост и делба, заведен след развода“

I. Въведение

1. Съпрузи, пребиваващи в Чешката република, които са избрали договорен режим на имуществена разделност, придобиват в съсобственост съвкупност от недвижими имоти, намиращи се във Франция. След развода им единият от тях сезира чешки съд с цел прекратяване на тази съсобственост и делба въз основа на общите правила на чешкото право.

2. Nejvyšší soud (Върховен съд, Чешка република), който е запитващата юрисдикция, трябва да се произнесе относно международната компетентност на сезирания съд. Той иска да се установи значението на връзката на спора с брака, за да прецени дали спорът попада в приложното поле на Регламент (ЕС) 2016/1103 [2], който определя понятието „имуществен режим между съпрузи“, или на Регламент (ЕС) № 1215/2012 [3] поради обстоятелството, че

[1] Език на оригиналния текст: френски.

[i] Името на настоящото дело е измислено. То не съвпада с истинското име на никоя от страните в производството.

[2] Регламент на Съвета от 24 юни 2016 година за изпълнение на засиленото сътрудничество в областта на компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на решения по въпроси, свързани с имуществения режим между съпрузи (ОВ L 183, 2016 г., стр. 1).

[3] Регламент (ЕС) № 1215/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2012 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела (ОВ L 351, 2012 г., стр. 1), наричан по-нататък „Регламент „Брюксел Ia“.

съпрузите са избрали брачен режим, който не урежда имуществените им отношения, и че съществуването на съсобственост между тях не зависи от запазването на брачната им връзка.

3. Това искане за тълкуване на понятието „имуществен режим между съпрузи“ е отправено в неразгледан досега контекст с оглед на практиката на Съда по граждански и търговски дела, предхождаща приложимия в областта на имуществения режим между съпрузи Регламент 2016/1103, и на произтичащите от нея решения на законодателя на Съюза.

4. Проблематиката е очевидна, като се има предвид, че от приложното поле на този регламент са изключени въпросите, свързани с „естеството на вещните права върху имущество“ [4], че съгласно член 24, точка 1 от Регламент „Брюксел Ia“ по дела, които имат за предмет вещни права върху недвижим имот, изключителна компетентност имат съдилищата на държавата членка, в която е разположен имотът, и че разглежданата в настоящия случай съсобственост се урежда от такива вещни права. Ясно е, че се сблъскват две притегателни сили, а именно тази на семейното право и тази на вещното право.

5. Следователно на Съда се предоставя възможност да определи точно какво спада към имуществените отношения между съпрузи във връзка с брака или неговото прекратяване в много често срещана фактическа обстановка, а именно при съвместно придобиване на недвижим имот от съпрузи, които са в режим на имуществена разделност. Задачата е сложна, тъй като това определяне следва да бъде съгласувано с практиката на Съда в областта на вещните права върху недвижим имот, която очертава приложното поле на Регламент „Брюксел Ia“ и на Регламент (ЕС) № 650/2012 [5]. Освен това е необходимо да се подходи внимателно поради ефекта от разграничаването на приложното поле на Регламент 2016/1103 върху други видове съсобственост, които могат да съществуват между (бившите) съпрузи, в зависимост евентуално от момента на прекратяване на съсобствеността (по време на брака или след неговото прекратяване), и върху правата на третите лица.

6. Тъй като очертанията на понятието „имуществен режим между съпрузи“ трябва да се разгледат от гледна точка на определението му в член 3, параграф 1, буква а) от Регламент 2016/1103 и на изключението по член 1, параграф 2, буква ж) от него, ще изложа причините, поради които считам, че:

– това понятие обхваща имуществените отношения между съпрузите в рамките на съсобственост, която не се урежда от избрания от тях договорен режим на имуществени отношения, и

– производството за прекратяване на съсобственост върху недвижим имот и делба не се отнася до естеството на вещните права върху този имот по смисъла на този регламент.

[4] Вж. член 1, параграф 2, буква ж) от Регламент 2016/1103.

[5] Регламент на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2012 година относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на решения и приемането и изпълнението на автентични актове в областта на наследяването и относно създаването на европейско удостоверение за наследство (ОВ L 201, 2012 г., стр. 107, и поправки в ОВ L 344, 2012 г., стр. 3, ОВ L 60, 2013 г., стр. 140 и ОВ L 243, 2019 г., стр. 9).

II. Правна уредба

A. Правото на Съюза

1. Регламент „Брюксел Ia“

7. Член 1 от Регламент „Брюксел Ia“, който се намира в глава I, озаглавена „Приложно поле и определения“, гласи:

„1. Настоящият регламент се прилага по граждански и търговски дела, независимо от естеството на съда или правораздавателния орган. […]

2. Настоящият регламент не се прилага по отношение на:

а) гражданското състояние, правоспособността и дееспособността на физически лица, имуществени права, произтичащи от брачни правоотношения или от отношения, които съгласно приложимото към тях право имат последици, сходни на тези, произтичащи от брак;

[…]“.

8. Глава II от този регламент, озаглавена „Компетентност“, съдържа няколко раздела, и по-специално раздел 6, озаглавен „Изключителна компетентност“. Член 24, точка 1, първа алинея от този раздел гласи:

„Следните съдилища на държава членка притежават изключителна компетентност независимо от местоживеенето на страните:

1) по дела, които имат за предмет вещни права върху недвижим имот или договор за наем на недвижим имот — съдилищата на държавата членка, в която е разположен имотът“.

2. Регламент 2016/1103

9. Съображения 15, 18 и 52 от Регламент 2016/1103 гласят:

„(15) За да се осигури правната сигурност на брачните двойки по отношение на имуществото им и да им се предостави известна предвидимост, всички правила, отнасящи се до имуществения режим между съпрузи, следва да се обединят в един инструмент.

[…]

(18) В обхвата на настоящия регламент следва да попаднат всички гражданскоправни аспекти на имуществения режим между съпрузи — както ежедневното управление на имуществото, така и прекратяването на режима, по-специално в резултат на раздялата на брачната двойка или смъртта на единия от съпрузите. За целите на настоящия регламент понятието „имуществен режим между съпрузи“ следва да се тълкува самостоятелно и следва да обхваща не само правилата, от които съпрузите не могат да

дерогират, но и всички други незадължителни правила, които съпрузите могат да договорят в съответствие с приложимото право, както и всички основни правила съгласно приложимото право. То включва не само имуществените договорености, предвидени специално и изключително от някои национални правни системи при брак, но и всякакви имуществени отношения между съпрузите и в отношенията им с трети лица, които произтичат пряко от брачното правоотношение или от неговото прекратяване.

[…]

(52) Правото, определено като приложимо към имуществения режим между съпрузи, следва да урежда този режим от момента на класифициране на имуществото на единия или двамата съпрузи в различни категории по време на брака и след прекратяването му до прекратяването на съпружеската имуществена общност. То следва да включва последиците от имуществения режим между съпрузи за правоотношенията между единия от съпрузите и трети лица. Същевременно правото, приложимо за имуществения режим между съпрузи, може да се противопоставя на трети лица от съпруг с цел уреждане на тези последици, само когато правоотношенията между съпруга и третото лице са възникнали в момент, когато третото лице е знаело или е трябвало да знае за това право“.

10. Член 1 от този регламент, озаглавен „Приложно поле“, предвижда:

„1. Настоящият регламент се прилага по отношение на имуществения режим между съпрузи.

Той не се прилага по отношение на данъчни, митнически и административни въпроси.

2. От обхвата на настоящия регламент се изключва следното:

[…]

в) задълженията за издръжка;

г) наследяването на починал съпруг;

[…]

е) правото на прехвърляне или на адаптиране между съпрузи в случай на развод, законна раздяла или унищожаване на брака на права на пенсиониране или на пенсия за инвалидност, придобити по време на брака и които не са били източник на доход от пенсии по време на брака;

ж) естеството на вещните права върху имущество; както и

з) вписването в регистър на права върху недвижима или движима собственост, включително правните изисквания за такова вписване, както и последиците от вписването или невписването на такива права в регистър“.

11. Член 3 от посочения регламент, озаглавен „Определения“, предвижда в параграф 1:

„За целите на настоящия регламент:

а) „имуществен режим между съпрузи“ означава съвкупността от правилата, отнасящи се до имуществените отношения между съпрузите и техните отношения с трети лица, в резултат на брак или неговото прекратяване;

б) „споразумение за имуществени отношения между съпрузи“ означава всяко споразумение между съпрузи или бъдещи съпрузи, с което те организират своя режим на имуществени отношения;

[…]“.

12. Член 6 от същия регламент, озаглавен „Компетентност в други случаи“, предвижда в буква б):

„Когато никой съд на държава членка не е компетентен съгласно член 4 или 5 или в случаите, различни от предвидените в посочените членове, компетентността да се произнася по въпроси относно имуществения режим между съпрузи принадлежи на съдилищата на държавата членка:

[…]

б) на чиято територия съпрузите са имали последното си обичайно местопребиваване, доколкото един от тях все още живее там към момента на сезиране на съда […]“.

13. Член 21 от Регламент 2016/1103, озаглавен „Единство на приложимото право“, гласи:

„Правото, приложимо към имуществения режим между съпрузи съгласно член 22 или 26, се прилага за всички активи, попадащи в обхвата на този режим, независимо от местонахождението на активите“.

14. Член 27 от този регламент, озаглавен „Обхват на приложимото право“, гласи:

„Правото, приложимо към имуществения режим между съпрузи съгласно настоящия регламент, урежда, наред с другото:

а) класификацията на имуществото на единия или двамата съпрузи в различни категории по време на брака и след прекратяването му;

б) прехвърлянето на имущество от една категория в друга;

в) отговорността на единия съпруг за гражданска отговорност и дългове на другия съпруг;

г) правомощията, правата и задълженията на който и да било от съпрузите или на двамата съпрузи по отношение на имуществото;

д) прекратяването на имуществения режим между съпрузите и разделянето, разпределянето или осребряването на имуществото;

е) последиците от имуществения режим между съпрузите за правоотношенията между някой от съпрузите и трети лица, както и

ж) материалната действителност на споразумението за имуществени отношения между съпрузи“.

Б. Чешкото право

15. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (Закон № 89/2012 —Граждански кодекс) (наричан по-нататък „Гражданският кодекс“) предвижда в член 708, че към съпружеската имуществена общност принадлежи това, което е собственост на съпрузите, има имуществена стойност и може да бъде предмет на правни отношения. Съгласно параграф 2 от този член тази общност се урежда със закон, чрез договор или въз основа на съдебно решение.

16. Съгласно член 709, параграф 1 от Гражданския кодекс, съгласно законовия режим имуществената общност включва всичко, което е придобито по време на брака от единия съпруг или съвместно от двамата съпрузи, освен имуществото, изрично изключено от тази разпоредба.

17. Член 716, параграф 1, първо изречение от този кодекс предвижда, че съпрузите могат да договорят режим на имуществени отношения, различен от законовия режим.

18. Съгласно член 717, параграф 1, първо изречение от посочения кодекс сред договорните режими на имуществени отношения между съпрузите е и имуществената разделност.

19. Съгласно член 729 от същия кодекс при режим на имуществена разделност всеки съпруг може да се разпорежда със своето имущество без съгласието на другия съпруг.

20. Съгласно член 1115, параграф 1 от Гражданския кодекс лицата, на които съвместно принадлежи правото на собственост върху дадена вещ, са съсобственици.

21. Член 1140 от този кодекс предвижда, че никой не може да бъде принуден да остане в съсобственост, и че всеки от съсобствениците може по всяко време да поиска отделяне на своя дял от съсобствеността, ако предметът на съсобствеността е делим, или прекратяване на съсобствеността.

22. Съгласно член 1143 от посочения кодекс, ако съсобствениците не постигнат споразумение за прекратяване на съсобствеността, прекратяването се решава от съда по искане на един от тях. Ако съдът прекрати съсобствеността, той едновременно с това решава и начина на уреждане на отношенията между съсобствениците.

III. Фактите по делото в главното производство и преюдициалният въпрос

23. Ищецът SQ и ответницата YR сключват брак на 1 май 2015 г. и решават имуществените им отношения да бъдат подчинени на договорния режим на имуществена разделност [6] и на чешкото право.

24. По време на брака си те придобиват в съсобственост недвижим имот [7], намиращ се в Париж (Франция), като според SQ всеки от тях притежава по половин идеални части [8]. През 2020 г. бракът им е прекратен. Последното обичайно местопребиваване на съпрузите е в Чешката република. Предмет на спора между бившите съпрузи е прекратяването на съсобствеността върху недвижимия имот и неговата делба [9].

25. С определение от 26 октомври 2022 г. първоинстанционният съд Obvodní soud pro Prahu 5 (Районен съд Прага 5, Чешка република) постановява, че производството по прекратяване на съсобствеността и нейната делба касае правоотношения по общото право и следователно попада в материалното приложно поле на Регламент „Брюксел Ia“. Съгласно член 24, точка 1 от този регламент съдилищата на държавата членка, в която е разположен недвижимият имот, в случая — френските съдилища, са компетентни да разгледат такова производство.

26. Това решение е изменено от Městský soud v Praze (Градски съд Прага, Чешка република), сезиран с въззивна жалба от жалбоподателя SQ. Той приема, че спорът попада в приложното поле на Регламент 2016/1103, тъй като понятието „имуществен режим между съпрузи“, което е самостоятелно понятие на правото на Съюза, включва всички факултативни правила, които съпрузите могат да договорят в съответствие с приложимото право. Следователно режимът на имуществена разделност също представлявал имуществен режим между съпрузи по смисъла на този регламент, доколкото се отнася до имуществените права, произтичащи от брака. Следователно чешките съдилища имали международна компетентност да разгледат това дело на основание член 6, буква б) от посочения регламент.

27. Ответницата YR подава касационна жалба срещу това решение пред Nejvyšší soud (Върховен съд).

28. Той подчертава, че спорът относно прекратяването и делбата на съсобствеността, съществуваща между бившите съпрузи върху притежавания от тях недвижим имот, се урежда от общите разпоредби на националното частно право [10], без да има връзка с брака или с правото, уреждащо имуществените отношения между съпрузите, и че по принцип се

6 Чешкото правителство уточнява, че този режим се различава от общия режим на имуществени отношения между съпрузите. Относно факта, че общият режим, който предвижда имуществена общност, се прилага при липса на избор на договорен режим, вж. коментара на член 708 от Гражданския кодекс от *Zuklínová*, M. § 708. — In: Zuklínová, M., et al. Občanský zákoník, Komentář. Svazek II. Prague: Wolters Kluwer, 2023.

7 В исковата молба, приложена към представената на Съда преписка, се уточнява, че става въпрос за съвкупност от недвижими имоти, включваща апартамент, мазе и стая. В преюдициалното запитване тя се нарича „недвижим имот“.

8 Документът за продажба, приложен към исковата молба на SQ, не се съдържа в националната преписка, изпратена на Съда. В съдебното заседание се посочва, че в този документ се припомня, че съпрузите са избрали режима на имуществена разделност. Посочени са разпоредбите на френското право, приложими към прекратяването на съсобствеността, и в отклонение от тях е направено позоваване на член 1469, трета алинея от френския Граждански кодекс, който урежда изчисляването на плащанията в случай на прекратяване на режим на имуществена общност между съпрузи.

9 От исковата молба, приложена към представената на Съда преписка, е видно, че искането е продължение на прекратяването на брака и е обосновано от невъзможността да се сключи споразумение между бившите съпрузи относно прекратяването и делбата на съсобствеността. Ищецът предлага имотът да му бъде разпределен срещу заплащане на компенсация.

10 Запитващата юрисдикция се позовава на член 1140, параграф 1 и член 1143 от Гражданския кодекс.

приема, че такова производство попада в обхвата на гражданските и търговските дела по смисъла на член 1, параграф 1 от Регламент „Брюксел Ia“. Що се отнася до съсобственост, която има за предмет недвижим имот, съгласно член 24, точка 1 от този регламент изключителна международна компетентност биха имали съдилищата на държавата членка, на чиято територия е разположен недвижимият имот.

29. Запитващата юрисдикция обаче иска да се установи значението на наличието на брак за решаването на спора, както и на факта, че съсобствеността е между самите (бивши) съпрузи и произтича от избора им на договорен режим на имуществена разделност.

30. В това отношение тя уточнява, че съгласно чешкото право съсобствеността между съпрузите, които са избрали режима на имуществена разделност, не се разграничава от другите форми на съсобственост, които също се уреждат от общото право, включително що се отнася до причините за нейното прекратяване или до условията и сроковете за нейната делба.

31. Тя констатира, че Съдът все още не се е произнасял по въпроса дали в положение като разглежданото става въпрос за особен имуществен спор между съпрузи, произтичащ пряко от брачното правоотношение или от неговото прекратяване [11] — който следователно попада в обхвата на режима на имуществени отношения между съпрузи по смисъла на Регламент 2016/1103, или за обикновен имуществен спор между съпрузи, който няма връзка с брака и следователно попада в обхвата на гражданските и търговските дела по смисъла на Регламент „Брюксел Ia“.

32. При тези обстоятелства Nejvyšší soud (Върховен съд) решава да спре производството и да отправи към Съда следния преюдициален въпрос:

„Представлява ли производството за прекратяване на съсобственост и делба на недвижим имот, който съпрузите са придобили въз основа на договорно установен режим на имуществена разделност, производство относно имуществен режим между съпрузи по смисъла на член 1 и член 3, параграф 1, буква а) от Регламент [2016/1103]?“.

33. SQ, YR, чешкото правителство и Европейската комисия представят писмени становища и участват в съдебното заседание, проведено на 16 април 2026 г., на което отговарят на поставените от Съда въпроси за устен отговор.

[11] Според запитващата юрисдикция този критерий следва от решение от 27 март 1979 г., de Cavel (143/78, наричано по-нататък „решение de Cavel“, EU:C:1979:83), и от определение от 14 юни 2017 г., Илиев (C-67/17, наричано по-нататък „определение Илиев“, EU:C:2017:459, т. 30). Последното решение обаче, макар да се отнася до прекратяването на брак, касае положение, различно от това в главното производство.

IV. Анализ

34. С преюдициалния въпрос се цели да се определи международната компетентност на чешкия съд, сезиран на основание член 6 от Регламент 2016/1103 [12] с иск за прекратяване [13] и делба на съсобственост, произтичаща от покупка на намиращ се във Франция недвижим имот от съпрузи в режим на имуществена разделност [14]. Този въпрос се отнася до приложното поле на този регламент [15], което води до необходимостта да се уточнят границите на понятието „имуществен режим между съпрузи“, както е определено в член 3, параграф 1, буква а) от посочения регламент, и може да се изведе от изключението по член 1, параграф 2, буква ж) от него.

35. Критериите трябва да се определят, като се вземат предвид ограниченията, наложени на съда на етапа на проверка на международната му компетентност. Всъщност от практиката на Съда относно регламентите на Съюза по граждански и търговски дела следва, че сезираният съд не преценява нито допустимостта, нито основателността на иска, а само установява обстоятелствата, които обосновават неговата компетентност в конкретното правно положение и съгласно посоченото право [16].

36. Уточнявам, че допълненото в съдебното заседание изложение на обстоятелствата по делото в главното производство [17] веднага ме кара да изключа от разсъжденията понятието „споразумение за имуществени отношения между съпрузи“, съдържащо се в член 3,

[12] Тази разпоредба урежда само международната компетентност. След това конкретният компетентен съд се определя от националната правна уредба на съответната държава членка. Съгласно член 15 от Регламент 2016/1103 сезираният съд трябва да провери своята компетентност.

[13] В чешкото право прекратяването и делбата на съсобственост се уреждат от членове 1140—1149 от Гражданския кодекс. Във френското право, което е правото по местонахождението на имота, прекратяването на съсобственост включва, както припомня Stéphane David (La liquidation de l'indivision. — La Semaine Juridique — Notariale et Immobilière, No. 30—34. Paris: LexisNexis, 26.07.2019, преписка № 1259, стр. 43—49), идентифицирането и оценката, от една страна, на съсобственото имущество, състоящо се от активи и пасиви, оценени в деня, най-близък до поделянето в съответствие с член 829 от Френския граждански кодекс, и от друга страна, на различните парични движения, които са могли да настъпят между съсобствеността и един от съсобствениците (например обезщетение в случай на лично ползване на съсобствения имот или на получаване на доходи от този имот, или вземане, възникнало от управлението или подобряването на посочения имот) под формата на сметки на съсобствеността. Освен това посоченото прекратяване трябва да се разграничава от прекратяването на режима на имуществени отношения между съпрузите, което теоретично не е предвидено за съпрузите в режим на имуществена разделност. На практика обаче често се извършва уравняване на сметките между съпрузите. Вж. *Collard*, F. Synthèse — Séparation de biens. — JurisClasseur Notarial Formulaire. Paris: LexisNexis, последна актуализация 25 март 2025 г., точки 18—27. Вж. също член 730 от чешкия Граждански кодекс относно разпределянето на доходите от дейността, упражнявана от съпрузите в режим на имуществена разделност съвместно или от единия от съпрузите с помощта на другия.

[14] В семейното имуществено право съсобственост може да съществува поради съвместното закупуване на имущество от съпрузи, които не са избрали режим на имуществена общност. Тя може да настъпи и по силата на закона след прекратяването на брака чрез развод (съсобственост след имуществената общност) или смърт (съсобственост по наследство).

[15] От 29 януари 2019 г. Регламент 2016/1103 се прилага между част от държавите членки, сред които и Чешката република. Относно преходните разпоредби и датата на прилагане на този регламент вж. членове 69 и 70, както и *Joubert*, N. La dernière pierre (provisoire?) à l'édifice du droit international privé européen en matière familiale. — Revue critique de droit international privé, No. 1. Paris: Dalloz, 2017, 1—26, pt. 10, относно позоваването на тази дата за съдебните производства и брака.

[16] Вж. в този смисъл решения от 16 юни 2016 г., Universal Music International Holding (C-12/15, EU:C:2016:449, т. 44 и цитираната съдебна практика), и от 13 февруари 2025 г., Athenian Brewery и Heineken (C-393/23, EU:C:2025:85, т. 41—43 и цитираната съдебна практика).

[17] Вж. бележка под линия 8 от настоящото заключение.

параграф 1, буква б) от Регламент 2016/1103, тъй като между съпрузите не е сключено никакво споразумение за уреждане на съществуващата между тях съсобственост и за организиране на избрания от тях режим на имуществена разделност [18].

А. Предварителни методологически бележки за целите на тълкуването на понятието „имуществен режим между съпрузи“

37. Следва да се констатира, първо, подобно на множество автори [19], че понятието „имуществен режим между съпрузи“ се използва в повечето други регламенти на Европейския съюз като критерий за изключване от приложното поле или за разграничаване, по-специално в член 1, параграф 2, буква а) от Регламент „Брюксел Ia“ [20], в член 1, параграф 2, буква в) от Регламент „Рим I“ [21], в член 1, параграф 2, буква б) от Регламент „Рим II“ [22] и в член 1, параграф 2, буква г) от Регламент № 650/2012. Най-точната разпоредба е член 1, параграф 2, буква д) от Регламент „Рим III“ [23]. Тя гласи, че последният не се прилага по отношение на имуществените последици от брака. Следователно за определянето на понятието „имуществен режим между съпрузи“ може да се използват съдебната практика и коментарите по тези членове.

38. Второ, в решение от 1 март 2018 г., Mahnkopf [24], Съдът определя правилото, което позволява да се разграничи приложното поле на два регламента, отнасящи се до въпроси, изключени от Регламент „Брюксел Ia“, а именно наследяването и имуществения режим между съпрузи. Ето защо ми се струва важно да подчертая в самото начало, че искането за тълкуване, с което е сезиран Съдът, има различен контекст. Всъщност Регламент „Брюксел Ia“, който представлява основата за сътрудничеството по гражданскоправни въпроси [25], се прилага във всички държави членки. Не такъв е случаят с Регламент 2016/1103, който обвързва само 18 държави членки в рамките на засилено сътрудничество [26]. Следователно

[18] Относно критерия за организацията на имуществения режим между съпрузи, който характеризира понятието „споразумение за имуществени отношения между съпрузи“, изведен от текста на член 3, параграф 1, буква б) от Регламент 2016/1103, който води до изключване от приложното му поле на договорите, сключени между съпрузите, вж. *Ancel*, B. Article 3. — In: *Corneloup*, S., et al., Le droit européen des régimes patrimoniaux des couples: commentaire des règlements 2016/1103 et 2016/1104. Paris: Société de législation comparée, 2018, 34—42, по-конкретно точка 7.ii. Вж. също *Wautelet*, P. Article 3. — Définitions. — In: Bonomi, A., P. Wautelet. Le droit européen des relations patrimoniales de couple: Commentaire des Règlements (UE) 2016/1103 et 2016/1104. Namur: Bruylant, 2021, 209—346, pt. 147 sq., по-конкретно точки 156, 177 и 180.

[19] Вж. по-специално *Erbarth*, A. Die Auswirkungen der EuGüVO auf das Internationale Privatrecht und die Internationale Zuständigkeit der Wirkungen der Ehe im Allgemeinen (§§ 1353 ff. BGB). — Neue Zeitschrift für Familienrecht, No. 6. Munich: C. H. Beck, 2018, 249—253, по-специално стр. 252; и *Looschelders*, D. Art. 1 EuGüVO Anwendungsbereich, по-специално точка 1, озаглавена „Eheliche Güterstände“, от раздел II, озаглавен „Sachlicher Anwendungsbereich“, Münchener Kommentar zum BGB, vol. 12. Munich: C. H. Beck, 2024, pt. 8.

[20] Вж. точка 7 от настоящото заключение.

[21] Регламент (ЕО) № 593/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 17 юни 2008 година относно приложимото право към договорни задължения (Рим I) (ОВ L 177, 2008 г., стр. 6).

[22] Регламент (ЕО) № 864/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 11 юли 2007 година относно приложимото право към извъндоговорни задължения (Рим II) (ОВ L 199, 2007 г., стр. 40).

[23] Регламент (ЕС) № 1259/2010 на Съвета от 20 декември 2010 година относно осъществяването на засилено сътрудничество в областта на приложимото право при развод и законна раздяла (ОВ L 343, 2010 г., стр. 10), обикновено наричан „Рим III“.

[24] C-558/16, наричано по-нататък „решение Mahnkopf“, EU:C:2018:138.

[25] Вж. решение от 9 март 2017 г., Pula Parking (C-551/15, EU:C:2017:193, т. 51—53).

[26] Вж. Решение (ЕС) 2016/954 на Съвета от 9 юни 2016 г. за разрешаване на засилено сътрудничество в областта на компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на решения относно имуществения режим на международните двойки, обхващащо както въпроси, свързани с имуществения режим между съпрузи, така и въпроси, свързани с имуществените последици на регистрираните партньорства (ОВ L 159, 2016 г., стр. 16). Следните държави членки не участват в него: Кралство Дания, Република Естония, Ирландия, Република Латвия, Република Литва, Унгария, Република Полша, Румъния и Словашката република. Броят на държавите, участващи в засиленото сътрудничество, също е ограничен в рамките на Регламент „Рим III“, но той не съответства на броя на държавите, участващи в засиленото сътрудничество в рамките на Регламент (ЕО) 2016/1103.

основаващите се на принципа на взаимно доверие правила относно компетентността на съдилищата и признаването на постановените решения се прилагат само между държавите членки, обвързани от този регламент. Широко тълкуване на приложното поле на посочения регламент би довело до ограничаване на приложното поле на Регламент „Брюксел Ia“ и до отпадане на изключителната компетентност на съда на държавата членка, в която е разположен разглежданият в настоящия случай недвижим имот. Следователно съдилищата на държавите, които не са обвързани от Регламент 2016/1103, ще трябва да прилагат вътрешните правила, за да определят международната си компетентност и да признават постановените решения. Според мен тези последици не би трябвало да оказват влияние върху тълкуването на понятието „имуществен режим между съпрузи“[27]. В това отношение ще добавя, че следва да се вземе предвид фактът, че някои правила за компетентност са приложими в случаи, засягащи държави, които не са обвързани от Регламент 2016/1103[28], или трети държави[29] и че стълкновителните разпоредби са приложими и в отношенията с държави, които не са обвързани от този регламент[30].

39. Трето, глава I от Регламент 2016/1103 включва членове 1—3, посветени на приложното му поле и на определенията, което представлява значителна разлика в сравнение с Конвенцията относно приложимото право към имуществения режим между съпрузи[31].

40. Член 1 от този регламент, който определя в параграф 1, първа алинея неговото приложно поле ratione materiae относно „имуществения режим между съпрузи“, е представен в доктрината като определящ за тълкуването му, тъй като изброява изчерпателно изключените области[32]. Тези, които не са посочени в него, се считат за включени, ако попадат в обхвата на посочения регламент[33].

27 Вж. в този смисъл заключението на генерален адвокат Szpunar по дело Mahnkopf (C-558/16, EU:C:2017:965, т. 73).

28 Вж. членове 10 и 11 и съображение 40 от Регламент 2016/1103.

29 Относно прилагането erga omnes на правилата за компетентност на Регламент 2016/1103 вж. *Bonomi*, A., P. Wautelet. Introduction. — In: Bonomi, A., P. Wautelet, op. cit., 21—106, pt. 74, и позоваване на решение от 1 март 2005 г., Owusu (C-281/02, EU:C:2005:120).

30 Вж. член 20 от Регламент 2016/1103, който предвижда всеобщото приложение на тези правила.

31 Сключена в Хага на 14 март 1978 г., наричана по-нататък „Хагската конвенция от 1978 г.“. Тази конвенция, ратифицирана от Френската република, Великото херцогство Люксембург и Кралство Нидерландия, влиза в сила на 1 септември 1992 г. Относно тази конвенция вж. *Niboyet*, M.-L., G. de Geouffre la de Pradelle, S. Fulli-Lemaire. Droit international privé. 8. ed. Paris: LGDJ, 2023, раздел 4 от частта „Premiers repères“, озаглавена „Rapports de famille patrimoniaux“, стр. 126—142, по-специално точка 138 и сл., както и за сравнението му с Регламент 2016/1103, т. 141 и сл. Относно връзката на този регламент със съществуващите международни конвенции вж. член 62 от него. Накрая, относно законодателната история на определението за „имуществен режим между съпрузи“ вж. *Wautelet*, P. Article 3. — Définitions, op. cit, pt. 59 sq.

32 Вж. *Lagarde*, P., U. Bergquist, et al. Commentaire des règlements européens sur les régimes matrimoniaux et les partenariats enregistrés. 2. ed. Paris: Dalloz, 2018, pt. 1.7, 1.8 (p. 32, 33).

33 Вж. *Liede*, P., U. Bergquist, op. cit., pt. 1.8 (p. 33). Според Andrea Bonomi. Article 1. — Champ d'application. — In: Bonomi, A., P. Wautelet, op. cit., 107—201, и по-специално точка 10, „тези изключения представляват само отрицателни ограничения на приложното поле на [Регламент 2016/1103], тъй като то е определено на първо място от позитивното понятие за имуществен режим между съпрузи […] Поради това въпроси, които не попадат в това понятие, са извън приложното поле [на този регламент], макар да не са посочени в член 1, параграф 2 [от посочения регламент]“. Вж. например *Wautelet*, P. Article 3. — Définitions, op. cit., относно отношенията между съпрузите и юридическите лица, точки 132—139.

41. Член 3, параграф 1, буква а) от Регламент 2016/1103 определя „имуществения режим между съпрузи“ като „съвкупността от правилата, отнасящи се до имуществените отношения между съпрузите и техните отношения с трети лица, в резултат на брак или неговото прекратяване“ [34].

42. Четвърто, в съображение 18 от този регламент е уточнено, че:

– „понятието „имуществен режим между съпрузи“ следва да се тълкува самостоятелно“,

– то „следва да обхваща не само правилата, от които съпрузите не могат да дерогират, но и всички други незадължителни правила, които съпрузите могат да договорят в съответствие с приложимото право, както и всички основни правила съгласно приложимото право“, и

– то „включва не само имуществените договорености, предвидени специално и изключително от някои национални правни системи при брак, но и всякакви имуществени отношения между съпрузите и в отношенията им с трети лица, които произтичат пряко от брачното правоотношение или от неговото прекратяване“.

43. Пето, член 3, параграф 1, буква а) и съображение 18 от Регламент 2016/1103 са в съответствие с практиката на Съда относно изключването на имуществения режим между съпрузи от приложното поле на европейските актове в областта на гражданските и търговските дела. Освен това те обхващат отношенията на съпрузите с трети лица, произтичащи пряко от брачното правоотношение или от прекратяването му.

44. Ето защо следва да се припомни тази съдебна практика, за да се определи по какъв начин при конкретните обстоятелства по главното производство тя може да послужи за тълкуването на член 3, параграф 1, буква а) от Регламент 2016/1103 (Б), преди да се уточни какво следва от установената с този регламент рамка, що се отнася както до приложното му поле (В), така и до ограниченията, които той налага в областта на вещните права в зависимост от предмета на разглеждания въпрос и определянето на приложимото право (Г).

[34] Курсивът е мой. Според *Wautelet*, P. Article 3. — Définitions, op. cit., pt. 80, този термин „правила“, който се съдържа и в съображение 18 от Регламент 2016/1103, не изразява желание да се възприеме определение, което би се различавало от обичайния подход в международното частно право, ако не беше функционално (вж. относно такъв метод, който се състои в „разглеждане на функцията и целите, преследвани от институция или механизъм, създаден от национален закон“; пак там, т. 78 и 79). Вж. за сравнение член 3, параграф 1, буква а) от Регламент № 650/2012. Според мен трябва да се направят изводи от практиката на Съда относно приложното поле на Конвенцията относно компетентността и изпълнението на съдебните решения по граждански и търговски дела, подписана в Брюксел на 27 септември 1968 г. (ОВ L 299, 1972 г., стр. 32; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 10, стр. 3), изменена с последващите конвенции относно присъединяването към нея на новите държави членки (ОВ C 27, 1998 г., стр. 1), наричана по-нататък „Брюкселската конвенция“, и последващите я регламенти, що се отнася до имуществения режим между съпрузи. От това следва, че Съдът е изследвал естеството на имуществените правоотношения между страните по спора или неговия предмет във връзка с брака. Вж. решения de Cavel (т. 7) и от 31 март 1982 г., W. (25/81, EU:C:1982:116, т. 7 и 8), и определение Илиев (т. 30). Съдът се е произнесъл и с оглед на целта на разглежданото решение или правило (вж. съответно решения от 27 февруари 1997 г., Van den Boogaard, C-220/95, EU:C:1997:91, т. 22, и Mahnkopf, т. 40). В случая в особеното правно положение на съжителство между съпрузи би следвало да се провери дали с оглед на целта на правото, на което се позовава, спорът попада в приложното поле на Регламент 2016/1103, или е изключен от него поради някоя от категориите права, изброени в член 1 от този регламент.

Б. Съдебната практика, предхождаща член 3, параграф 1, буква а) от Регламент 2016/1103

45. Запитващата юрисдикция правилно цитира две решения на Съда, определящи понятието „имуществен режим между съпрузи“ в контекста на изключенията от приложното поле на Брюкселската конвенция в член 1, втора алинея, точка 1 от нея [35] и на Регламент „Брюксел Ia“ в член 1, параграф 2, буква а) от него.

46. В решение de Cavel Съдът е постановил, че „понятието „имуществен режим между съпрузи“ включва не само режимите на собственост, които са специално и изключително уредени от някои национални законодателства с оглед на брака, но и всички имуществени отношения, произтичащи пряко от брачното правоотношение или от прекратяването му; че при това положение споровете за вещи на съпрузи в хода на производство по развод [36] могат според случая да се отнасят или да бъдат тясно свързани с: 1) въпроси относно гражданското състояние на физически лица, 2) имуществени правоотношения между съпрузи, произтичащи пряко от брачното правоотношение или от неговото прекратяване, или, 3) имуществени правоотношения между тях, които нямат връзка с брака, [и] че макар споровете от последната категория да попадат в приложното поле на [Брюкселската конвенция], тези от първите две категории трябва да бъдат изключени от него“ [37].

47. В определение Илиев, прилагайки втория от тези критерии, Съдът приема, че спор между бивши съпрузи за *делба на движима вещ*, придобита по време на брака, се отнася до имуществените правоотношения, произтичащи *пряко от прекратяването на брака*, и следователно не попада в приложното поле на Регламент „Брюксел Ia“ [38].

48. Що се отнася до делата, по които са постановени тези решения, в първото от тях имуществените въпроси, с които е сезирана запитващата юрисдикция, са свързани с производството за развод. Във второто дело спорът, възникнал след развода, се отнася до това дали превозно средство, придобито и регистрирано на името на съпругата, е общо, като за целите на делбата това е трябвало да се определи съгласно специфични правила на семейния кодекс относно съвместно придобитото имущество [39].

35 Тъй като с Регламент „Брюксел Ia“ се отменя и заменя Регламент (ЕО) № 44/2001 на Съвета от 22 декември 2000 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела (ОВ L 12, 2001 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 3, стр. 74), който от своя страна заменя Брюкселската конвенция, даденото от Съда тълкуване на разпоредбите на тези два правни акта се отнася и за Регламент „Брюксел Ia“, когато тези разпоредби могат да се квалифицират като „еквивалентни“ на разпоредбите на последния регламент. Вж. по-специално решение от 16 май 2024 г., Топлофикация София (Понятие за местоживеене на ответника) (C-222/23, EU:C:2024:405, т. 49 и цитираната съдебна практика).

36 По това дело предмет на спора е временното уреждане на имуществените правоотношения между съпрузи, което се налага в рамките на това висящо производство. Вж. решение de Cavel (т. 7, първи параграф).

37 Решение de Cavel (т. 7, втори, трети и четвърти параграф).

38 Вж. определение Илиев (т. 30). Вж. в това отношение *Looschelders*, D. Internationale Zuständigkeit für die Auseinandersetzung von Miteigentum bei ehegüterrechtlichem Bezug. Praxis des internationalen Privat- und Verfahrensrechts. Bielefeld: Gieseking, 2018, vol. 6, 591—594, по-конкретно стр. 593 и 594, който уточнява, че прекратяването на брака в българското право, приложимо в случая, води само до пораждането на съсобственост и че спорът относно делбата ѝ бил само *косвена* последица от развода. От това той заключава, че фактът, че пораждането на посочената съсобственост между бившите съпрузи зависи от аспекти, свързани с имуществения режим между съпрузите, е само предварителен въпрос, който не е пречка за прилагането на Регламент „Брюксел Ia“. Той обаче приема, че от гледна точка на правото на Съюза е от значение единствено дали делбата на съсобствеността е мотивирана с прекратяването на брака, или няма никаква връзка с него, и че фактът, че тази делба е част от вещното право, не е пречка за квалифицирането ѝ като свързана с имуществения режим между съпрузи. Всъщност този извод може да се изведе от констатацията, че отговорът на Съда на въпросите относно поделянето на имота е съсредоточен върху неговата делба (вж. определение Илиев, т. 19 и 22).

39 Вж. определение Илиев (т. 15 във връзка с т. 10 и 11, както и т. 22).

49. След като критерият, изведен от имуществените правоотношения между съпрузи, произтичащи от брака или от прекратяването му, се съдържа в член 3, параграф 1, буква а) от Регламент 2016/1103, в настоящия случай следва да се постави въпросът за прилагането по аналогия на решение de Cavel и на определение Илиев.

50. Запитващата юрисдикция основателно подчертава точките, по които могат да бъдат изразени резерви.

51. Всъщност в настоящия случай положението е различно по две причини. От една страна, спорът се отнася до недвижим имот, съсобствеността върху който няма пряка връзка с избрания режим на имуществени отношения между съпрузите, тъй като съпрузите са избрали режима на имуществена разделност, който по дефиниция не поражда имуществена общност. От друга страна, този недвижим имот е подчинен на общия режим на съсобственост, приложим за всички лица, независимо дали са сключили брак, или не[40].

52. Ще добавя, че макар съсобствеността като имуществено правоотношение между бившите съпрузи да е възникнала по време на брака, не е лесно да се приеме, че тя *произтича пряко* от брачната връзка поради избора на съпрузите да разделят имуществото си в самото начало на брака[41]. При тези условия имуществените правоотношения между тях не биха ли били лишени от връзка с брака? Тази констатация би трябвало да доведе до ползване на третия критерий, посочен в решение de Cavel[42], при прилагането на който спорът не би бил изключен от гражданските и търговските дела.

53. Следователно от Съда се иска да се произнесе дали фактът, че тази съсобственост съществува само между съпрузите и че по необходимост е свързана с избора им на договорен режим на имуществени отношения, който изключва всяка имуществена общност, е достатъчен, за да се приеме, че това положение попада в приложното поле на Регламент 2016/1103.

54. Отговорът на този въпрос предполага да се определи до каква степен законодателят на Съюза се е ръководил от практиката на Съда и е възприел широко разбиране за понятието „имуществен режим между съпрузи“ при дефинирането му в този регламент.

B. Понятието „имуществен режим между съпрузи“ в Регламент 2016/1103

55. Различни причини, произтичащи от методите на тълкуване на Съда, обосновават разглеждането на това понятие в широк смисъл.

1. По текста на член 3, параграф 1, буква а) от Регламент 2016/1103

56. Първо, определението на понятието „имуществен режим между съпрузи“, съдържащо се в този член, трябва да се доближи до решение de Cavel, в което се посочва, че то обхваща „всички имуществени отношения, произтичащи пряко от брачното правоотношение или от

40 Вж. за резерви в този смисъл *Farnoux*, E. Improbable retour en grâce de la théorie générale des conflits de juridictions: naissance d'une règle de compétence purement internationale s'agissant d'une action en partage d'un bien immobilier situé en France. — Revue critique de droit international privé, vol. 1. Paris: Dalloz, 2021, 106—127, по-конкретно стр. 125 и 126.

41 В съдебното заседание дори се твърди, че придобиването на съсобствения имот е било планирано преди сключването на брака и е осъществено малко след избора на имуществения режим между съпрузи.

42 Вж. решение de Cavel (т. 7, трети параграф) и точка 46 от настоящото заключение.

неговото прекратяване“ [43]. Тази формулировка е вдъхновена от съдържащия се в доклада Schlosser израз, а именно „имуществените права на съпрузите, произтичащи от брачното правоотношение“ [44]. Там се уточнява, че „[н]асрещните права на съпрузите, произтичащи от имуществения режим между съпрузи, до голяма степен съответстват на това, което английският израз „rights in property arising out of a matrimonial relationship“ (права на собственост, произтичащи от брачното правоотношение) много добре описва“ [45].

57. В това отношение се посочват трудностите, породени от понятието „имуществен режим между съпрузи“, произтичащи от обстоятелството, че в Обединеното кралство и Ирландия не съществува подобен правен институт. Имуществените отношения между съпрузите там по принцип се уреждат от общото право [46].

58. Установено е също, че понятието „имуществен режим между съпрузи“ не обхваща едни и същи правоотношения във всички „първоначални държави членки“ [47]. Така г-н Schlosser подчертава съществуването на различни видове неизключителни системи, като държавите членки са изготвили специфични за отношенията между съпрузи правни институти, чиято основна особеност е да съставляват общ, но не и единствен имуществен режим, който може да бъде договорен или законоустановен и който при необходимост се допълва от правила относно имуществените отношения, приложими за всички съпрузи [48], независимо от възприетия конкретен имуществен режим между съпрузи.

59. Тези все още актуални [49] елементи, изведени от доклада Schlosser относно многообразието на правните системи, ми се струват съществени. От тях стигам до извода, че *определението на понятието „имуществен режим между съпрузи“ обхваща имуществените отношения между съпрузи, уредени от общото право, а не само от цялостна правна система*.

60. Съдът все още не е имал повод да се произнесе по този въпрос, тъй като той е разглеждал обстоятелства, които попадат в обхвата на специални разпоредби, уреждащи имуществените отношения между съпрузите, а именно обезпечителни мерки в хода на производство за развод (решение de Cavel) или оспорване на общия характер на придобитото по време на брака имущество (определение Илиев) [50].

43 Вж. решение de Cavel (т. 7, втори параграф). В точка 7, трети параграф от това решение се разглеждат спорове, които се отнасят до или са тясно свързани с „имуществени *правоотношения между съпрузи*, произтичащи пряко от брачното правоотношение или от прекратяването му“ (курсивът е мой).

44 Вж. доклада Schlosser относно Конвенцията от 9 октомври 1978 г. за присъединяването на Кралство Дания, Ирландия и Обединено кралство Великобритания и Северна Ирландия към Конвенцията относно компетентността и изпълнението на съдебните решения по граждански и търговски дела, както и към Протокола относно нейното тълкуване от Съда (ОВ C 59, 1979 г., стр. 71), наричан по-нататък „докладът Schlosser“, точка 50. Вж. относно връзката с този доклад *Farnoux*, E., op. cit., p. 125.

45 Докладът Schlosser (т. 50).

46 Вж. доклада Schlosser (т. 43).

47 Пак там (т. 43).

48 Пак там (т. 45 и 46).

49 Вж. *Wautelet*, P. Article 3. — Définitions, op. cit., pt. 64.

50 Вж. точка 48 от настоящото заключение.

61. Второ, отбелязвам, че макар съображение 18 от Регламент 2016/1103 да се отнася до всички имуществени отношения между съпрузите, „които произтичат *пряко* от брачното правоотношение или от неговото прекратяване“ [51], това наречие не се съдържа в определението на понятието „имуществен режим между съпрузи“, съдържащо се в член 3, параграф 1, буква а) от този регламент.

62. Подобно на Dirk Looschelders [52] считам, че от текста на тази разпоредба, аналогичен на различни езици [53], трябва да се заключи, че обикновената причинно-следствена връзка с брака или с неговото прекратяване е достатъчен критерий. Следователно може да се приеме, че не е необходимо да се търси прекият характер на връзката, посочен в решение de Cavel и в определение Илиев [54].

63. При тези условия следва да се гарантира, че широкото тълкуване на понятието „имуществен режим между съпрузи“, произтичащо от текста на член 3, параграф 1, буква а) от Регламент 2016/1103, е обосновано и с оглед на преследваните от законодателя на Съюза цели, структурата на този регламент и неговия контекст.

2. По преследваните с Регламент 2016/1103 цели, неговата структура и контекст

64. Първо, законодателят на Съюза ясно е изразил намерението си да приеме инструмент, позволяващ да се премахнат трудностите, които срещат двойките при управление на имуществото си или при неговата делба [55], като в Регламент 2016/1103 са обединени всички правила, отнасящи се до имуществения режим между съпрузи, които се състоят от разпоредбите относно компетентността, приложимото право, признаването или, според случая, приемането, изпълняемостта и изпълнението на съдебни решения, автентични актове и съдебни спогодби [56].

65. Регламент 2016/1103 се базира на основния принцип на единството: поначало само един орган е компетентен да се произнася по всички въпроси, свързани с имуществените отношения между съпрузите, той прилага само едно право [57], избрано от съпрузите [58] или определено в съответствие с обективните критерии за привързване, определени в този регламент [59], и противопоставимо на трети лица при определени условия [60]. Това право се прилага за цялото им имущество, независимо от неговото местонахождение [61], както и за техните задължения.

51 Курсивът е мой. Припомням, че възприетите в решение de Cavel (т. 7) критерии са формулирани по следния начин: спор, *който се отнася или е тясно свързан* с имуществени правоотношения, *произтичащи пряко от брачното правоотношение или от прекратяването на брака*.

52 Вж. *Looschelders*, D. Art. 1 EuGüVO Anwendungsbereich, op. cit., pt. 10. Според този автор фактът, че този критерий се съдържа само в съображение, подкрепя тълкуване, според което прекият характер не е основен критерий при определянето на понятието „имуществен режим между съпрузи“.

53 Вж. текстовете на испански („*como resultado*“), немски („*aufgrund*“), английски („*as a result*“), италиански („*in conseguenza*“) и полски език („*wynikających*“), които успях да проверя.

54 Вж. точка 47 от настоящото заключение.

55 Вж. съображение 8 от Регламент 2016/1103.

56 Вж. съображения 15 и 16 от Регламент 2016/1103.

57 Вж. членове 21 и 27 и съображение 52 от Регламент 2016/1103.

58 Вж. член 22 от Регламент 2016/1103.

59 Вж. член 26 от Регламент 2016/1103.

60 Вж. член 28 и съображение 52 от Регламент 2016/1103.

61 Вж. член 21 от Регламент 2016/1103.

66. Целта за опростяване на правното положение на съпрузите се проявява много ясно чрез последиците от този принцип на единство в областта на компетентността и приложимото право.

67. Така, що се отнася до компетентността, по-специално когато предмет на спора е недвижим имот, желанието да се запази нейното единство [62], както и това на приложимото към цялото имущество право [63], има превес над основанията за компетентност на съдилищата на държавата членка по местонахождение на недвижимия имот. Тази компетентност в Регламент 2016/1103 е замислена като субсидиарна [64], докато в решение от 17 декември 2015 г., Komu и др. [65], което се отнася до тълкуването на член 22, точка 1, първа алинея от Регламент № 44/2001 [66], Съдът, изхождайки главно от съображения за добро правораздаване [67], е постановил, че иск за прекратяване на съсобственост между няколко лица върху недвижими имоти с местонахождение в Испания, предявен пред финландски съд от съсобственици, пребиваващи във Финландия [68], спада към категорията на споровете по дела, които имат за предмет вещни права върху недвижим имот и по отношение на които изключителна компетентност имат съдилищата на държавата членки по местонахождението на недвижимия имот [69].

68. Що се отнася до правото, приложимо към имуществените отношения на двойката, неизменността [70] на това право засилва принципа на единство. Освен това, що се отнася до недвижимите имоти, трябва да се отбележи липсата на специална привръзка с правото на държавата по местонахождението на имота за уреждане на защитата на семейното жилище [71]. Както е посочено във второто изречение на съображение 53 от Регламент 2016/1103, правилата, отнасящи се до това жилище, попадат в приложното поле на този регламент [72]. Освен това не е допустимо да се предвижда прилагането на различни закони

62 Вж. също във връзка с висящо производство относно наследяването на съпруг или относно брачната връзка съответно съображения 33 и 34 от Регламент 2016/1103.

63 Вж. *Looschelders*, D. Internationale Zuständigkeit für die Auseinandersetzung von Miteigentum bei ehegüterrechtlichem Bezug, op. cit., по-специално стр. 591 и 594.

64 Вж. член 10 от Регламент 2016/1103.

65 C-605/14, наричано по-нататък „решение Komu и др.“, EU:C:2015:833.

66 Този член предвижда, че по дела, които имат за предмет вещни права върху недвижим имот или договор за наем на недвижим имот, изключителна компетентност имат съдилищата на държавата членка, в която е разположен недвижимият имот, независимо от местоживеенето. Тази разпоредба е възпроизведена в член 24, точка 1, първа алинея от Регламент „Брюксел Ia“. Относно неговото тълкуване вж. точка 83 от настоящото заключение.

67 Вж. решение Komu и др. (т. 30).

68 Вж. решение Komu и др. (т. 13—15).

69 Вж. решение Komu и др. (т. 28).

70 Вж. член 26 от Регламент 2016/1103, който се отнася до първото общо обичайно местопребиваване.

71 Вж. в това отношение *Chikoc Barreda*, N. Entre la lex causae et les lois de police de la lex fori: quelle alternative pour la protection du logement familial dans le règlement “régimes matrimoniaux”? — European Review of Private Law, vol. 3. Dordrecht: Kluwer Academic Publishers, 2019, 583—615, по-специално точка 4. Тази авторка подчертава (т. 5) разликата с Хагската конвенция от 1978 г., докато при липсата на избор на приложимо право член 26 от Регламент 2016/1103 предвижда привръзка с правото на държавата по първото общо обичайно местопребиваване на съпрузите след сключването на брака, което създава неудобства в случай на мобилност на брачните двойки (т. 6).

72 Вж. също *Erbarth*, A., op. cit., p. 252.

към отделни вещи или в зависимост от тяхното естество[73]. Накрая, в по-общ план, трябва да се отбележи, че посоченият регламент обхваща не само императивните правила, но и факултативните и основните правила[74].

69. Следователно изглежда, че *понятието „имуществен режим между съпрузи“ по смисъла на Регламент 2016/1103 би трябвало да обхваща всички имуществени последици от брака, доколкото те не попадат в обхвата на специален режим*, като например режима на задълженията за издръжка, режима на пенсионните права[75] или пък наследяването на починалия съпруг[76].

70. Второ, други доводи, изведени от структурата на Регламент 2016/1103, подкрепят тълкуването, че съдържащото се в член 3, параграф 1, буква а) от този регламент самостоятелно понятие „имуществен режим между съпрузи“ е преднамерено широко. Те могат да бъдат изведени от връзката между това определение и член 27 от посочения регламент, който урежда обхвата на приложимото право[77] по време на брака и след прекратяването му.

71. Според Peter Mankowski[78] член 27 от Регламент 2016/1103 изброява в позитивен и неизчерпателен списък това, което във всички случаи трябва да попада в обхвата на режима на имуществени отношения между съпрузите. Той добавя, че този член 27 представлява ясно утвърждаване на един общ режим, както и на принципа на единство на режима. Понятието „имуществен режим между съпрузи“ по смисъла на този регламент е изключително широко и много разнородно по своя замисъл[79].

72. По-конкретно, член 27, буква г) от посочения регламент гласи, че „правомощията, правата и задълженията на който и да било от съпрузите или на двамата съпрузи по отношение на имуществото“ се уреждат от правото, приложимо към имуществения режим

73 Вж. член 21 и съображение 43 от Регламент 2016/1103. Относно разликата с Хагската конвенция от 1978 г. и относно идентичния избор в Регламент № 650/2012 вж. *Wautelet*, P. Article 22. — Choix de la loi applicable. — In: Bonomi, A., P. Wautelet, op. cit., 577—676, pt. 79, 81.

74 Вж. съображение 18 от Регламент 2016/1103. Nathalie Joubert, цит. съч., точка 16, подчертава, че включването на първичния режим позволява уеднаквяване на приложимото право към всички имуществени отношения на двойката, включително в случаите, когато определеното право не познава самите понятия „имуществен режим между съпрузи“ и „първичен режим“, което представлява голяма разлика с Хагската конвенция от 1978 г. Освен това следва да се подчертае, че такъв първичен режим се прилага за всички съпрузи, независимо от режима на имуществени отношения между съпрузите, включително режима на имуществена разделност.

75 Тези въпроси са изключени от приложното поле на Регламент 2016/1103 (вж. член 1, параграф 2, букви в) и е) от този регламент). Според *Weber*, J. Die Europäischen Güterrechtsverordnungen: Eine erste Annäherung. — Deutsche Notar-Zeitschrift, 2016, vol. 9, 659—697, по-специално стр. 665, „по този начин режимът на имуществени отношения между съпрузите придобива функция за привързване като обща норма на международното семейно право“ (свободен превод).

76 Вж. член 1, параграф 2, буква г) от Регламент 2016/1103 и решение Mahnkopf (т. 41). Вж. също бележка под линия 85 от настоящото заключение.

77 Вж. *Bonomi*, A. Article 1. — Champ d’application, op. cit., pt. 3; *Wautelet*, P. Article 27. — Portée de la loi applicable. — In: Bonomi, A., P. Wautelet, op. cit., 845—915, pt. 6; *Lagarde*, P., U. Bergquist, et. al, op. cit., pt. 3.2 (p. 40); *Gallant*, E. Union européenne. — Règlements No. 2016/1103 et 2016/1104 sur les régimes matrimoniaux et les régimes partenariaux. — JurisClasseur Procédure civile, vol. 3000-80. Paris: LexisNexis, 17.06.2021, pt. 43; и *Weber*, J., op. cit., p. 665. Вж. в същия смисъл заключението на генерален адвокат Szpunar по дело Mahnkopf (C-558/16, EU:C:2017:965, т. 76, и относно критерия за разпределение на имуществото между съпрузите, т. 91).

78 Вж. *Mankowski*, P. Verschiebungen bei der Qualifikation vermögensrechtlicher Beziehungen zwischen den Ehegatten durch die EuGüVO. — Neue Zeitschrift für Familienrecht, No. 17. Munich: C. H. Beck, 2021, 757—764, по-специално стр. 758.

79 В същия смисъл относно режима на съсобственост между съпрузи в режим на имуществена разделност, що се отнася например до задълженията на съсобствеността или до обезщетяването на един от съсобствениците, вж. *Wautelet*, P. Article 27. — Portée de la loi applicable, op. cit., pt. 67.

между съпрузи. Sara Godechot-Patris и Patrick Wautelet [80] изразяват становището, че тази разпоредба се прилага в случай на придобиване на вещ в съсобственост, особено когато тя се урежда от конвенционален режим на имуществена разделност. Не споделям това становище поради подхода, наложен с Регламент 2016/1103. В случай на съсобственост имуществените отношения между съпрузите, избрали режима на имуществена разделност, които не се уреждат от императивни разпоредби на правото в областта на имуществения режим между съпрузи, могат да се уреждат само от общото право. Ако не се вземе предвид, че тази последица е присъща на този режим, приложното поле на този регламент би било ограничено.

73. Освен това член 27, буква д) от посочения регламент предвижда, че правото, приложимо към имуществения режим между съпрузи, урежда „прекратяването на имуществения режим между съпрузите и разделянето, разпределянето или осребряването на имуществото“.

74. На това основание някои автори твърдят, че Регламент 2016/1103 *се прилага по отношение на делбата на имущество между съпрузи, независимо дали тя се основава на разпоредбите на конкретен режим на имуществени отношения между съпрузите, или на общи разпоредби на облигационното или вещното право, стига да съществува неразривна връзка с брака* [81], и че организирането на имуществените отношения е достатъчно, без да е необходимо да се изисква наличието на конкретен режим, който по необходимост да предполага обединяване на имуществото между съпрузите [82].

75. Следователно, що се отнася до положението, при което съпрузите са сключили брак, като са избрали режим на имуществена разделност, и заедно са придобили имущество в съсобственост, от член 3, параграф 1, буква а) от Регламент 2016/1103, тълкуван във връзка с член 27 от него, може да се заключи, че делбата на тази съсобственост попада в приложното поле на този регламент и че тя трябва да се урежда от правото, определено с посочения регламент, независимо дали се извършва преди, или след прекратяването на брака.

76. Трето, контекстът около целта на законодателя на Съюза, която се състои в широко конкретизиране на принципа на единство на правилата, уреждащи имуществените отношения на двойките [83], също подкрепя широкото разбиране на понятието „имуществен режим между съпрузи“. Всъщност трябва да се вземе предвид до известна степен, че Регламент 2016/1103 е продължение на Регламент № 650/2012. Съдът потвърждава, че в

[80] Вж. *Godechot-Patris*, S. Réglementation depuis le 29 janvier 2019. — JurisClasseur Notarial Formulaire, vol. 320. Paris: LexisNexis, 15.09.2023, pt. 111; и *Wautelet*, P. Article 27. — Portée de la loi applicable, op. cit., pt. 74. Що се отнася до общия режим на съсобствеността, те изразяват съмнения, като се позовават на закона по местонахождението на имота. Относно препоръката за подход, съобразен с всеки отделен случай, вж. *Wautelet*, P. Article 1. — Champ d'application. — In: Bonomi, A., P. Wautelet, op. cit., pt. 176, 177.

[81] Вж. *Hausmann*, R. Internationales und Europäisches Familienrecht. 3. ed. Munich: C. H. Beck, 2024, pt. 355. Вж. също *Godechot-Patris*, S. Compétence juridictionnelle en matière d'action en partage d'un immeuble situé en France. — Revue Juridique Personnes et Famille, vol. 5. Paris: Lamy, 2020. Вж. освен това точка 86 от настоящото заключение относно връзката, която може да се направи с член 29 от Регламент 2016/1103. Следователно при липсата на брачна връзка прекратяването на съсобствеността би попаднало в приложното поле на Регламент „Брюксел Ia“. Вж., накрая, точка 68 от настоящото заключение относно семейното жилище.

[82] Вж. Mankowski, P., op. cit., p. 758. Този автор обаче уточнява, че наличието на парично вземане на единия от съпрузите спрямо другия не е достатъчно само по себе си за квалифицирането му като семейно имуществено правоотношение, ако това вземане няма никаква връзка с режима на имуществени отношения между съпрузите.

[83] За несключилите брак двойки вж. Регламент (ЕС) 2016/1104 на Съвета от 24 юни 2016 година за изпълнение на засиленото сътрудничество в областта на компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на решения в областта на имуществените последици на регистрираните партньорства (ОВ L 183, 2016 г., стр. 30).

повечето случаи „принцип[ът] за единство на съдебната и законодателната компетентност […] стои в основата на [този регламент]“ [84] и че той е също в основата на правилото, установено в член 4 от посочения регламент, доколкото този член уточнява, че това правило определя компетентността на съдилищата на държавите членки да се произнасят „по въпроси, свързани с наследяването като цяло“ [85]. Както обаче отбелязват някои автори [86], съгласуваността между Регламент № 650/2012 и Регламент 2016/1103 на практика има ограничения, тъй като към имуществените отношения на двойката, от една страна, и към наследяването, от друга страна, може да се прилага различно право поради различните привръзки, предвидени в тези регламенти. Освен това една от целите на Регламент № 650/2012, а именно да се гарантира, че сезираният съд прилага своето право, невинаги е постигната в рамките на Регламент 2016/1103 поради принципа на неизменност на приложимото право [87].

77. Накрая, следва да се подчертаят конкретните последици от прилагането на принципа на единство в областта на компетентността и приложимото право в случаи, аналогични на тези в главното производство, които потвърждават интереса от широко тълкуване на понятието „имуществен режим между съпрузи“. Така, когато съпрузи в режим на имуществена разделност са съсобственици на няколко недвижими имота, намиращи се в различни държави членки, и спорът има за предмет прекратяването на съсобствеността и делбата на всеки от тези имоти, от съществено значение е Регламент 2016/1103 да урежда правилата за определяне на компетентния съд и приложимото право [88]. Освен това при прекратяването и делбата на съсобственост между съпрузи в режим на имуществена разделност могат да възникнат и въпроси, свързани със семейните и имуществените отношения, което обосновава съсредоточаването на разрешаването на споровете от един съд. Може да става въпрос за евентуални сметки между съпрузите, например, ако един от

[84] Решение от 7 април 2022 г., V A и Z A (Субсидиарна компетентност в областта на наследяването) (C-645/20, EU:C:2022:267, т. 21 във връзка с т. 37, 38, 44 и 45). Съдът постановява, че от този принцип следва, че в обхвата на Регламент № 650/2012 попада национална норма, чиято основна цел е определянето на размера на наследствения дял, който трябва да се предостави на преживелия съпруг спрямо другите наследници, *а не разпределението на елементите от имуществото между съпрузите*. Вж. решение Mahnkopf (т. 40). Въз основа на това стигам до извода, че по силата на посочения принцип делбата на наследствена съсобственост между преживял съпруг и наследниците на починалия съпруг също би трябвало да се урежда от Регламент № 650/2012. Вж. *Lardeux*, G. De certaines hypothèses délicates du droit international privé des immeubles. — Journal du droit international (Clunet), vol. 4. Paris: LexisNexis, 2021, 1259—1275, бележка под линия 28; и *Péroz*, H., É. Fongaro. Mai 2019-mai 2020: le droit international privé n'est pas près d'être confiné. — Droit et Patrimoine, No. 304. Paris: Lamy, 2020, по-специално част III относно „задълженията и имуществото“.

[85] Вж. решение от 26 март 2026 г., Isergartler (C-618/24, EU:C:2026:251, т. 43 и цитираната съдебна практика). Съдът мотивира решението си, като се позовава на принципа за единство на наследяването, конкретизиран по-специално в член 23, параграф 1 от Регламент № 650/2012, който уточнява, че приложимото съгласно този регламент право урежда *„наследяването като цяло“* (курсивът е мой). *По тази връзка между приложимото право и компетентността* вж. *Peroz*, H., É. Fongaro, op. cit. Hélène Peroz отбелязва, че делбата на наследството е посочена само в член 23, параграф 2, буква й) от Регламент № 650/2012, който се отнася до обхвата на приложимото право, а не до правилата за компетентност на съдилищата. Тя обаче счита, че макар този регламент да се прилага към приложимото към делбата на наследство право, по аргумент за по-силното основание предвидените в посочения регламент правила за компетентност се прилагат в тази област. Относно аналогията с член 23, параграф 2, букви д) и й) от същия регламент вж. също *Looschelders*, D. Internationale Zuständigkeit für die Auseinandersetzung von Miteigentum bei ehegüterrechtlichem Bezug, op. cit., p. 594.

[86] Вж. *Bonomi*, A., P. Wautelet. Introduction, op. cit., pt. 38; и *Bonomi*, A. Article 21. — Unité de la loi applicable. — In: *Bonomi*, A., P. Wautelet, op. cit., pt. 5.

[87] Вж. *Bonomi*, A., P. Wautelet. Introduction“, op. cit., pt. 43, 60.

[88] Вж. член 21 от Регламент 2016/1103, който не съдържа никакво ограничение относно естеството и местоположението на имуществото.

съпрузите е финансирал имота в съотношение, различно от дела му, определен към момента на придобиването на недвижимия имот, при условия, присъщи на съвместния живот, или към момента на присъждането на семейното жилище [89].

78. В края на анализа на понятието „имуществен режим между съпрузи“, определено в член 3, параграф 1, буква а) от Регламент 2016/1103, считам, че то трябва да обхваща имуществените отношения между съпрузи в режим на имуществена разделност, породени от възникнала между тях съсобственост по общото право.

79. Въпреки това констатацията, че в правото на Съюза недвижимите имоти са предмет на специални разпоредби [90], налага да се подчертаят някои ограничения, които трябва да се вземат предвид при тълкуването на понятието „имуществен режим между съпрузи“.

Г. Ограниченията в областта на вещните права

80. От методологическа гледна точка [91], поради изключенията, посочени в член 1, параграф 2 от Регламент 2016/1103, според мен не е достатъчна констатацията, че съсобственост между съпрузи в режим на имуществена разделност по принцип попада в обхвата на понятието „имуществен режим между съпрузи“, както то произтича от този регламент. В зависимост от въпроса, по който трябва да се произнесе сезираният съд, следва да се провери дали няма ограничения, свързани с предмета на спора и с приложимото право.

1. Предметът на спора и връзката с „естеството на вещните права“

81. Според мен фактът, че предмет на спора е съсобственост между (бивши) съпрузи, не означава непременно, че той попада в приложното поле на Регламент 2016/1103 независимо от предявените искове [92]. Всъщност поради тясната връзка между правото в областта на имуществените отношения между съпрузите и вещните права [93], и по-специално в такъв спор, следва да се постави въпросът за приложното поле на изключението по член 1, параграф 2, буква ж) от този регламент, отнасящо се до въпросите, свързани с „естеството на вещните права върху имущество“.

[89] Струва ми се, че може да се направи сближаване с критериите за прекратяване на имуществена общност съгласно чешкото право. Вж. информация, предоставена съгласно член 63 от Регламент 2016/1103, достъпна на следния интернет адрес: https://e-justice.europa.eu/topics/family-matters-inheritance/property-marriage-civil-partnerships/matrimonial-property-regimes/cz_fr. Вж. също относно чешката правна уредба на прекратяване на режима на имуществена разделност *Zuklínová*, M. § 729. — In: *Zuklínová*, M., et al., op. cit., по-специално III относно общите права и задължения на съпрузите в режим на имуществена разделност. За обобщение на френското право в частност относно прекратяването на режима на имуществени отношения между съпрузи и на чуждите имущества вж. *Collard*, F, op. cit., pt. 18 sq. Patrick Wautelet отбелязва, че когато обединява (предишни) съпрузи, наличието на съсобственост поражда особени въпроси, които намират отговор в особеното право на имуществените отношения на двойката (Article 1. — Champ d'application, op. cit., pt. 176, и Article 27. — Portée de la loi applicable, op. cit., pt. 67).

[90] Вж. по-специално член 24, точка 1 от Регламент „Брюксел Ia“ и член 1, параграф 2, букви ж) и з) от Регламент 2016/1103.

[91] Вж. точка 40 и бележка под линия 34 от настоящото заключение.

[92] В същия смисъл вж. *Wautelet*, P. Article 1. — Champ d'application, op. cit., pt. 130, който предлага да се вземат предвид различните връзки и взаимовръзки между вещното право, от една страна, и приложимото право към имуществените отношения на двойка, от друга страна, за да се определи точно обхватът на изключението по член 1, параграф 2, буква ж) от Регламент 2016/1103.

[93] Вж. *Wautelet*, P. Article 1. — Champ d'application, op. cit., pt. 129, 181. В точка 129 той отбелязва, че „въпросите на собствеността и придобиването на собственост са централни и структурирани в правото на имуществените отношения“, а в точки 173 и 177 — че съсобствеността е предмет на правила, които представляват важна част от действителното положение, което обаче не изключва ipso facto прилагането на Регламент 2016/1103.

82. На първо място, може да се констатира, че макар в други регламенти вещните права да се разглеждат като основание за изключителност или за изключване от приложното поле [94], никакво определение не им е дадено [95].

83. На второ място, Съдът е дал определение на исковете, които имат за предмет „вещни права върху недвижим имот“ по смисъла на член 24, точка 1 от Регламент „Брюксел Ia“. Той е постановил, че изключителната компетентност на съдилищата на държавата членка, в която е разположен недвижимият имот, не обхваща всички искове за вещни права върху недвижими имоти, а само тези, които попадат в приложното поле на този регламент и едновременно с това са насочени, от една страна, към определяне на площта, състоянието, собствеността и владението на недвижим имот или към установяване на наличието на други вещни права върху тези имоти и от друга страна, към осигуряване спрямо носителите на тези права на защита, що се отнася до произтичащите от положението им правомощия [96]. Най-важният критерий е дали предоставените от правото правомощия могат да бъдат противопоставени на трети лица [97].

84. Накрая, що се отнася до „естеството на вещните права“, което също е предвидено като изключение в член 1, параграф 2, буква к) от Регламент № 650/2012, Съдът е постановил, че тази разпоредба се отнася до класификацията на вещите и вещните права и определянето на правомощията на носителите на тези права [98] и че в обхвата на тази разпоредба попадат и въпросите на съществуването и броя на вещните права в правния ред на държавите членки („numerus clausus“) [99].

85. Освен това връзката между изключението по член 1, параграф 2, буква ж) от Регламент 2016/1103 и член 29 от него [100], озаглавен „Адаптиране на вещните права“, потвърждава, че тези разпоредби имат за цел да гарантират автономията на държавите членки в областта на вещните права, за да не се налага признаването на непознати права, предявени съгласно чуждо право.

86. Следователно, тълкувано в светлината на съображение 24 от Регламент 2016/1103, изключението по член 1, параграф 2, буква ж) от него не е приложимо, когато например въпросът е дали вещта, придобита заедно от съпрузи в режим на имуществена разделност,

94 Вж. член 24, точка 1 от Регламент „Брюксел Ia“ и член 1, параграф 2, буква к) от Регламент № 650/2012.

95 Относно трудността в някои случаи да се определи дали дадено право спада към категорията на вещните права, посочени в член 29 от Регламент 2016/1103, вж. *Wautelet*, P. Article 29. — Adaptation des droits réels. — In: Bonomi, A., P. Wautelet, op. cit., 993—1023, pt. 23.

96 Вж. в този смисъл решения от 17 май 1994 г., Webb (C-294/92, EU:C:1994:193, т. 14), и Komu и др. (т. 26 и цитираната съдебна практика). Вж. също решение от 10 юли 2019 г., Reitbauer и др. (C-722/17, EU:C:2019:577, т. 45).

97 Вж. доклада Schlosser (т. 166), както и решения от 10 януари 1990 г., Reichert и Kockler (C-115/88, EU:C:1990:3, т. 12), и от 10 юли 2019 г., Reitbauer и др. (C-722/17, EU:C:2019:577, т. 48).

98 Вж. решение от 12 октомври 2017 г., Kubicka (C-218/16, EU:C:2017:755, т. 47). Съдът извежда това определение от обяснителния меморандум към предложението за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на решенията и автентичните актове в областта на наследяването и създаването на европейско удостоверение за наследство (COM(2009) 154 окончателен, стр. 5. В предложението за регламент на Съвета относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на решения по въпроси, свързани с имуществения режим между съпрузи (COM(2016) 106 final) се уточнява, що се отнася до член 1, че този регламент „не засяга естеството на вещните права върху имущество, квалификацията на имуществото и правата и определянето на прерогативите на носителя на тези права“, точка 5.1 (стр. 7).

99 Вж. решение от 12 октомври 2017 г., Kubicka (C-218/16, EU:C:2017:755, т. 48). Съдът се основава на разясненията, дадени в съображение 15 от Регламент № 650/2012, които се повтарят в съображение 24 от Регламент 2016/1103.

100 Аналогични разпоредби се съдържат в член 31 от Регламент № 650/2012, чието приложно поле е определено от Съда в решение от 12 октомври 2017 г., Kubicka (C-218/16, EU:C:2017:755, т. 63), като ограничено до съдържанието на вещните права и до приемането им в правната система на държавата членка, в която са предявени. Този член не може да се приложи, когато вещното право, предавано чрез виндикационния завет, е правото на собственост, и държавата членка, която трябва да признае неговите последици, познава такова право (т. 64 и 65 от това решение).

им е съсобствена [101]. Такъв е и случаят с искане като това в главното производство, което се отнася до прекратяването и делбата на съсобствеността, тъй като то води до определяне на правата на всеки от бившите съпрузи в съответствие с приложимото към техните имуществени отношения право [102]. Освен това от член 29 от този регламент, който има за предмет вещните права, произтичащи от имуществените отношения между съпрузите, може да се направи извод, че *констатацията, че тези права се уреждат от разпоредби, различни от тези, които уреждат режима на имуществени отношения между съпрузите в тесен смисъл*, е без значение [103]. Накрая, установеният с него механизъм за адаптиране обосновава изследването на функцията на претендираното вещно право в рамките на имуществения режим между съпрузите.

87. Ето защо считам, че подобен анализ на вещните права е част от определението на понятието „имуществен режим между съпрузи“, възприето от законодателя на Съюза. Следователно изглежда, че изключването на „естеството на вещните права“ трябва да се тълкува ограничително въз основа на критерии, които не налагат на сезирания съд да разгледа жалбата в степен, надхвърляща необходимото за проверката на неговата компетентност ab initio.

88. Освен това, макар в случая други ограничения, свързани с приложимото право, да не са приложими поради предмета на спора, струва ми се, че те трябва да бъдат подчертани, тъй като показват, че някои въпроси, които не се отнасят до „естеството на вещните права“, все пак попадат в областта на вещното право и следователно са изключени от приложното поле на Регламент 2016/1103.

2. Предметът на спора и областта на вещното право

89. Могат да бъдат посочени няколко ограничения. Така Patrick Wautelet посочва, че условията за придобиване от единия от съпрузите на вещно право върху вещ се уреждат както от вещното право, така и от правото, което урежда начина на придобиване на вещта [104]. Той също така е на мнение, подобно на други автори, че намесата на вещното право би могла да бъде ограничена само до актовете, с които конкретно се извършва делбата на имуществото [105].

90. Трябва да се направи изключение и по отношение на извършването на такава делба, която предполага вписване в регистър. Формалностите по вписване са изключени от приложното поле на Регламент 2016/1103 по силата на член 1, параграф 2, буква з) от него [106].

101 Вж. *Wautelet*, P. Article 1. — Champ d'application, op. cit., pt. 174 и случай 14.

102 Вж. съображение 52 от Регламент 2016/1103. Вж. също *Wautelet*, P. Article 1. — Champ d'application, op. cit., pt. 176, 177.

103 Вж. *Wautelet*, P. Article 29. — Adaptation des droits réels, op. cit., pt. 26. Вж. също, относно принципа, за въпросите, свързани с прекратяването на съсобствеността между съпрузи, от съвместно тълкуване на членове 27 и 29 от Регламент 2016/1103, което обаче би трябвало да бъде нюансирано при липса на разграничение между правото относно имуществения режим между съпрузите и режима на съсобствеността по общото право, *Godechot-Patris*, S. Article 27. — In: Corneloup, S., et al., op. cit., 267—281, по-специално точка 39.

104 Вж. *Wautelet*, P. Article 1. — Champ d'application, op. cit., pt. 131—133.

105 Пак там, точка 179. Вж. също *Looschelders*, D. Art. 1 EuGüVO Anwendungsbereich, op. cit., 2024, pt. 11.

106 Вж. съображение 27 и 28 от Регламент 2016/1103. Освен това по отношение на изпълнението на съдебни решения компетентни са единствено съдилищата на държавата членка по мястото на изпълнение. Вж. член 24, точка 5 от Регламент „Брюксел Ia“. В решение от 26 март 1992 г., Reichert и Kockler (C-261/90, EU:C:1992:149, т. 26 и 27), което се основава на доклада на г-н P. Jenard относно Брюкселската конвенция (ОВ C 59, 1979 г., стр. 1), се изисква тясна връзка с „прилагането на сила, принуда или мерки за отнемане на движимо или недвижимо имущество, за да се гарантира реалното изпълнение на съдебните решения и автентичните актове“.

91. Въз основа на анализа на различните елементи за преценка на приложното поле на Регламент 2016/1103, за целите на тълкуването на понятието „имуществен режим между съпрузи“ по същество считам, че:

– принципът на единство в областта на компетентността и приложимото право е определен и конкретизиран в този регламент, за да се опрости уреждането на имуществените отношения между (бивши) съпрузи поради особеностите на съвместния им живот,

– не се допуска раздробяване на съдебните спорове поради местонахождението на имуществото на двойката,

– придобиването на имущество в режим на съсобственост от съпрузите, сключили брак при режим на имуществена разделност, произтича от брачното правоотношение и a fortiori от този режим,

– фактът, че общото вещно право е приложимо, е без значение, тъй като става въпрос за единствената правна уредба, с която съпрузите разполагат при режим на имуществена разделност, и целта на тази уредба е да се организира имущественото правоотношение, което произтича от брака или от неговото прекратяване, или, с други думи, да се уреди брачната съсобственост. В настоящия случай, за да се разреши спорът, тази уредба служи за разпределяне на имуществото между съпрузите,

– въпросът за прекратяването на съсобствеността върху общи за съпрузите недвижими имоти и тяхната делба не попада в обхвата на изключението, свързано с „естеството на вещните права“, което има ограничено приложно поле, и

– член 27, буква д) от Регламент 2016/1103 предвижда, че правото, приложимо към имуществения режим между съпрузи, урежда „прекратяването на имуществения режим между съпрузите и разделянето, разпределянето или осребряването на имуществото“.

Ето защо към тези действия трябва да се пристъпи въз основа на член 27 от Регламент 2016/1103, като в случая определеното право е правото, избрано от съпрузите по отношение на имуществения им режим.

92. Накрая, с този до голяма степен всеобхватен подход според мен е изпълнено изискването да не се усложнява с множество критерии проверката от съда на неговата международна компетентност на етапа на сезирането му.

93. Ето защо предлагам на Съда да отговори утвърдително на въпроса на запитващата юрисдикция, в резултат на което международно компетентният съд ще бъде съдът, сезиран в Чешката република.

V. Заключение

94. С оглед на всички изложени по-горе съображения предлагам на Съда да отговори на поставения от Nejvyšší soud (Върховен съд, Чешка република) преюдициален въпрос по следния начин:

„Член 1, параграф 1, първа алинея и член 3, параграф 1, буква а) от Регламент (ЕС) 2016/1103 на Съвета от 24 юни 2016 година за изпълнение на засиленото сътрудничество в областта на компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на решения по въпроси, свързани с имуществения режим между съпрузи,

трябва да се тълкуват в смисъл, че

производството за прекратяване на съсобственост и делба на недвижим имот, придобит по време на брака от съпрузи, избрали договорен режим на имуществена разделност, попада в приложното поле на този регламент“.